

Pilis-oldal Erdőrezervátum

ER-01 (HU)

Pilis-oldal Erdőrezervátum (Pilis)

magterület: 44.9 ha; védőzóna: 123.2 ha; összes terület: 168.1 ha

magterület hrsz és erdőrészlet: Pilisszántó 084/1-ből 4A; Pilisszentkereszt 021-ből 19A, 23A, 23B, 23ÚR

védőzóna hrsz és erdőrészlet: Pilisszántó 084/1-ből 3A, 3NY, 4NY, 5A, 5B, 5C, 5RL; Pilisszentkereszt 021-ből 13A, 13B, 13C, 13NY2, 13NY3, 18A, 18NY, 20A, 20B, 20ÚR, 22A, 22B, 22NY, 22ÚR, 23NY, 24A, 24B, 24NY1, 24ÚR

14/2000. (VI. 26.) KöM rendelet a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén lévő egyes védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról

Dunántúli-középhegység

Pilisi Parkerdő Zrt.

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

Eseménykövetés (EK)

Történet

2022 - ALAPFELMÉRÉS

Elkészítettük az északi és déli magterületre kiterjedő alapállapot felmérést. 2022-ben az ANÖV modul készült el, a FAÁSZ és ÚJCS vizsgálatokat 2023-ban tervezzük megcsinálni. ... *Horváth Ferenc és mtsai (2023): A Pilis-oldal Erdőrezervátum országosan egységes alapfelmérése, 2022(-2023)*

2016

Az erdőrezervátum két magterülettel rendelkezik. A Pilis-tető "örökerdő"-s gazdálkodásra átállított bükköseihez leginkább az **északi magterület** hasonlítható (korábban Pilisszentkereszt 19/A, jelenleg 3/C), amely még a zárt, vágásos szálerdő képét őrzi. A védőzónában nyitott lékekben már sűrű természetes újulat alakult ki. Ebben a kisebb részletben az MTA ÖK 2014-ben elvégezte az egységes felmérést, amelyhez viszonyítva 2016-ban megismételtük a fekvő holtfa felmérését, hogy értékelhessük a **2014 decemberi jégtörés** mértékét. A jégtörés átlagosan **20 m³/ha** leszakadt ág és koronarész holtfát

eredményezett a korábban is meglévő átlagosan 12-13 m³/ha fekvő holtfához képest. Ez kistölgyesnek tekinthető. A **déli kitettségtől magterület** hegyoldalon húzódtólgyesében és bokorerdőiben a jégtörés és dőlés mértéke nagyobb, mivel a meredek oldalon a fák jelentős része tövestől kifordult. Ebben az állományrészben 2 mintavételt csináltunk, amelyből kitűnt, hogy a korábbi holtfa mennyiség is magasabb (40-50 m³/ha), ugyanakkor a jégtörés/dőlés következtében fekvő holtfa is több, mintegy 50 m³/ha nagyságrendű – így itt az összes fekvő holtfa megközelíti a 90-100 m³/ha mennyiséget. ... *Horváth Ferenc*

2014

Decemberben **rendkívüli jégtörés történt**, elsősorban a Börzsönyben és a Pilis-Visegrádi hg. magasabban fekvő erdőiben (lásd: [Wikipedia](#)). Ez jelentős mértékben érintette a Pilis-oldal ER állományát is, amelyről felmérés is készült. ... *Horváth Ferenc*

2009

Az erdőrezervátum magterületén nagyrészt homogén állomány-szerkezetű középkorú bükkösök és egykor túllegeltetett, túlhasznált, sarjzatotott zárt és nyílt molyhostölgyes, mész- és melegkedvelő tölgyesállományok találhatók. Az erdő még nem mutat látható dinamikát. A vadállományt a gazdálkodó az elmúlt években erőteljesen visszaszorította és szabályozza. A védőzóna bükkösében korábban lékvágásos kísérletet (1 famagasságnyi méretű lékekkel) állított be az ERTI; ezek egy részét utólag bekerítették a vad kizárása érdekében. Az elmúlt évek **alapvető változása**, hogy a gazdálkodó (Piliserdő Rt) a Pilis-tömb bükköseit **szálalógazdálkodásra** (szálalóvágásra ill. szálaló üzemmódra) kezdte átállítani, az állományokat foltosan, gyenge eréllyel és többszörös visszatéréssel "mikrolékekkel" sűrűn megnyitotta, ennek következtében foltokban, erőteljes és egészséges újulat nőtt fel a területen. Míg a magterületre továbbra is a felhagyott gazdasági erdő képe a jellemző, addig azon kívül, a természetes erdőszervezetre jobban hasonlító, változatos (szálaló) erdőkép van kialakulóban. ... *Horváth Ferenc*

1999

"Nagyrészt homogén állomány-szerkezetű középkorú bükkösök és egykor túllegeltetett, túlhasznált, sarjzatotott, zárt és nyílt molyhostölgyes, mész- és melegkedvelő tölgyesállományok találhatók a területen. Az erdő még nem (vagy csak kis mértékben) mutat látható dinamikát. A vadállomány túlságosan magas. A bükkösökben csoportos szálalóvágásos kísérlet indult. A gazdálkodó (Piliserdő

Rt) az egész Pilis-tömb bükköseit szájalógazdálkodásra tervezi átállítani." ...
Horváth és Bölöni (2002) Az ER-ok kutatásszemponú besorolása és rövid jellemzése 1999-ben

Besorolás 99: Eseménykövetés (EK)

Fő eredmények

UNESCO MAB (2017) Pilis Biosphere Reserve Management Plan. Esztergom - Visegrád, pp. 20.

Csépányi Péter (2016): Örökerdők a Pilisi Parkerdőben. Pilisi Parkerdő Zrt., 15 old.

Horváth F. és Bajomi B. (szerk., 2016) Erdőrezervátumok a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság területén. Cincér különszám, 13 old.

Horváth F., Vida A., Bajomi B. (2016): A 2014 decemberi jégtörés mértékének becslése...; Jelentés; Kézirat, Vácrátót

Horváth F. és Bölöni J. [összeállította] (2002): Az erdőrezervátumok kutatásszemponú besorolása és rövid jellemzése 1999-ben. In: Horváth és Borhidi [szerk.]: A hazai erdőrezervátum-kutatás célja, stratégiája és módszerei, TermészetBÚVÁR K, Bp, 276-287.

Válogatott fényképek

A déli kitétségű Pilis-oldal tölgyese jégtörés után másfél évvel

Pilis-oldal Erdőrezervátum

Pilisszentkereszt 4C (2013); korábban 23A (1998)

Horváth Ferenc (MTA ÖK)

2016

[DELI_OLDAL_DSCN1613.JPG](#)

Északi magterület bükköse (MVP F-08 koronaszint) tavasszal, kisértő jégtörés után másfél évvel

Pilis-oldal Erdőrezervátum

Pilisszentkereszt 3C (2013); korábban 19A (1998)

Horváth Ferenc (MTA ÖK)

2016

[F-08_P1100436.JPG](#)

Északi magterület bükköse (MVP F-08) tavasszal,
kisfokú jégtörés után másfél évvel
Pilis-oldal Erdőrezervátum
Pilisszentkereszt 3C (2013); korábban 19A (1998)
Horváth Ferenc (MTA ÖK)
2016
[F-08_P1100432.JPG](#)

Tölgyes (MVP G-21 koronaszint) kisfokú jégtörés után
másfél évvel
Pilis-oldal Erdőrezervátum
Pilisszentkereszt 4D (2013); korábban 23B (1998)
Horváth Ferenc (MTA ÖK)
2016
[G-21_DSCN1603.JPG](#)

Tölgyes (MVP G-21) kisfokú jégtörés után másfél évvel
Pilis-oldal Erdőrezervátum
Pilisszentkereszt 4D (2013); korábban 23B (1998)
Horváth Ferenc (MTA ÖK)
2016
[G-21_DSCN1599.JPG](#)

Válogatott publikációk

Összes publikáció

- 2021 Csépanyi Péter (2021): Az örökerdő-gazdálkodás alapjai - II. Előadás,
Soproni Egyetem Erdőmérnöki Kar, 67. old.
-
- 2017 Csépanyi Péter, Magassy Erik, Kontor Csilla, Szabó Csilla, Szentpéteri
Sándor, Németh Rita, Némegy Zoltán, Müller Szabolcs, Szabó Miklós,
Kovács András, Szenthe Gábor, Limp Gábor, Ocsovai Zoltán, Brandhuber
Ádám, Farkas Viktor, Petrik János (2017): A 2014. decemberi jégkár okai és
következményei a Pilisi Parkerdő Zrt. által kezelt erdőállományokra.
Erdészettudományi Közlemények 7(1): 25-41.
-
- 2017 UNESCO MAB (2017) Pilis Biosphere Reserve Management Plan. Esztergom
- Visegrád, pp. 20.
-
- 2016 Csépanyi Péter (2016): Örökerdők a Pilisi Parkerdőben. Pilisi Parkerdő Zrt.,
15 old.
-

-
- 2016 Fűhrer Ernő, Edelényi Márton, Jagodics Anikó, Jereb László, Horváth László, Kern Zoltán, Móring Andrea, Szabados Ildikó, Pödör Zoltán (2016): Az időjárás hatása egy időskorú bükkös évenkénti körlap-növekedésére. Erdészettudományi Közlemények 6(1):61-78.
-
- 2016 Horváth Ferenc és Bajomi Bálint (szerk., 2016): Erdőrezervátumok a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság területén. Cincér különszám, 13 old.
-
- 2013 Brolly, Gábor, Géza Király (2013): Mapping Forest Regeneration from Terrestrial Laser Scans. Acta Silv. Lign. Hung. 9:135-146.
-
- 2002 Horváth F. és Bölöni J. [összeállította] (2002): Az erdőrezervátumok kutatásszempontrú besorolása és rövid jellemzése 1999-ben. In: Horváth és Borhidi [szerk.]: A hazai erdőrezervátum-kutatás célja, stratégiája és módszerei, TermészetBÚVÁR Kiadó, Bp, 276-287.
-
- 1994 Horváth I. (1994): Klastrompuszta - a pálos rend bölcsője. Erdészeti Lapok 129(7-8): 239-242., Budapest

Válogatott kéziratok

Összes kézirat

-
- 2023 Horváth Ferenc, Molnár Csaba, Papp Mónika (2023): A Pilis-oldal Erdőrezervátum országosan egységes alapfelmérése, 2022(-2023). Kutatási jelentés, ÖK Ökológiai és Botanikai Intézet, Vácrátót, 9 old.
-
- 2019 DINPI (2019) Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2018. évi szakmai tevékenységéről. DINPI, Budapest, 136 old.
-
- 2018 DINPI (2018) Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi szakmai tevékenységéről. DINPI, Budapest, 137 old.
-
- 2016 Horváth Ferenc, Vida Alexandra, Bajomi Bálint (2016): A 2014 decemberi jégtörés mértékének becslése és értékelése erdőrezervátumokban és egy szakmai ismeretterjesztő kiadvány összeállítása; Jelentés; Kézirat, Vácrátót
-
- 2014 Horváth Ferenc, Demeter László, Guba Erika, Lukács Márió, Szabó Gábor és Zimmermann Zita (2014): A Pilis-oldal Erdőrezervátum, ER-01 FAÁSZ és ÚJCS felmérés adatlapjai; Kézirat, Vácrátót
-
- 2005 Illés G. és Szimeth Zs. (2005): Pilis-oldal erdőrezervátum (ER-01) eseménykövetés. Kézirat
-
- 2002 Borhidi A. [szerk.] (2002): Erdőrezervátumok hosszútávú fenntartási terveinek készítése - a munka folytatása. Kézirat, Vácrátót
-
- 1998 Erdészeti Tudományos Intézet (1998): Erdőművelési kísérletek a Pilisoldal erdőrezervátumban
-

-
- 1998 Kun A. (1998): Pilis-oldal Erdőrezervátum (01) - Erdőrezervátumok 1998. évi szemlézése. Kézirat, Vácrátót
-
- 1994 FM Erdőrendezési Szolgálat (1994): Pilisoldal (01) - Erdőrezervátum terület és faállomány adatok, Kézirat, Budapest
-
- 1994 Halupa L. [szerk.] (1994): Összefoglaló jelentés. Az erdőrezervátum hálózat kijelölése a Budapesti Természetvédelmi Igazgatóság és a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság területén. Kézirat, Budapest
-
- 1994 Halupa L. (1994): Az Erdőrezervátum hálózat kijelölése a BTI és a KNPI területén. Kézirat, Budapest
-

Válogatott térképek

Összes fekvő holtfa felmérés 2016-ban
Pilis-oldal Erdőrezervátum
Horváth Ferenc (MTA ÖK)
2016
[ER-01_Pilis_2016_fhf.jpg](#)

Pilis-oldal ER magterület és védőzóna űrfelvételen,
2016
Pilis-oldal Erdőrezervátum
2016
[ER-01_mt_vz.jpg](#)

Pilis-oldal ER és környéke, NÉBIH EI - Google űrfelvétel
Pilis-oldal Erdőrezervátum
NÉBIH EI - Google
2012
[orto_1v.jpg](#)

[Pilis-oldal ER és környéke, NÉBIH EI Erdőtérkép - Google TOPO](#)
Pilis-oldal Erdőrezervátum
NÉBIH EI - Google
2012
[topo_1v.jpg](#)

[Pilis-oldal ER, SPOT4 - FÖMI űrfotótérkép](#)
Pilis-oldal Erdőrezervátum
FÖMI (Eurimage)
1998
[er01_30.JPG](#)

Térképek - link

[Pilis-oldal ER \(Google Maps\)](#)